

TELEMARK
FYLKESKOMMUNE

Årsrapport 2007

Innhold

Fylkesordføreren har ordet	2	Administrativ ledelse	14
Telemark 2007	3	Næringsutvikling	15
Kompetanse - videregående skoler	4	Samferdsel - kollektivtrafikk	16
Kompetanse - prosjekter	5	Samferdsel - veier	17
Kompetanse - fagopplæring	6	Kultur og identitet	18
Kompetanse - voksenoppl.mm.	7	Kulturminner/stedsutvikling	19
Kompetanse - økonomi	8	Internasjonalt samarbeid	20
Tannhelse	9	Økonomi	21-22
Folkehelse	10	Fylkeskommunen som eier	23
Politisk ledelse	11	Nøkkeltall	24
Fylkestinget	12-13		

1. side:
Samarbeid mellom Blomsterdekoratør- og Frisør-
linja på Lunde videregående skole. Modeller:
Elevene Rina Froland og Heidi Rødfjell.
Foto: Telemarksavisa

God innsats – store utfordringer

Fylkesordfører Gunn Marit Helgesen

2007 har vært et spennende år på flere måter. Kanskje mest spennende for oss politikere, som igjen har vært på valg. Jeg takker for tilliten som har gjort meg i stand til å fortsette som fylkesordfører i en ny 4-års periode, og sammen med resten av fylkestinget videreføre innsatsen med å gjøre Telemark til et bedre sted å bo, arbeide i og flytte til.

Det året som ligger bak oss har vært nok et godt år for Telemark, særlig for næringslivet. Det har vært stor optimisme, lav arbeidsledighet og det har blitt skapt et betydelig antall nye arbeidsplasser. Utfordringen har vært å skaffe kvalifiserte folk til de mange ledige jobbene.

For fylkeskommunen har det også i 2007 vært en prioritert oppgave å stimulere til vekst og utvikling både i næringsliv og på andre samfunnsområder. Dette har skjedd direkte gjennom bevilgninger i fylkestinget, eller gjennom ulike prosjekter og bidrag fra regionale utviklingsmidler. Vi har også lagt til rette for bedrifter som ønsker å delta i internasjonalt samarbeid.

Utdanning og kompetanse er fylkeskommunens største tjenestoområde. Jeg gleder meg over at jeg i 2007 har fått være med å åpne den nye, spennende Hjalmar Johansen videregående skole, som sammen med resten av det videregående skoletilbudet skal gi vår ungdom kompetanse og fagkunnskap. Det gjøres stor innsats rundt på skolene både av lærere og elever, men jeg tror kvaliteten på undervisningen kan bli enda bedre.

Når det gjelder tannhelsetjenesten ser vi en fremtidsrettet utvikling med opprettelse av større klinikker med høy teknisk standard og flere behandlings-

team. Bare de to siste årene er sju nye eller ombygde klinikker tatt i bruk. Jeg er overbevist om at dette vil gi bedre kvalitet på behandlingen og større muligheter for rekruttering av tannhelsepersoneell.

Også innen kultur, folkehelse, kollektivtrafikk og infrastruktur har vi gitt viktige bidrag til samfunnet. Jeg synes det er grunn til å være stolt både av innsatsen som fylkeskommunens ansatte har gjort og av resultatene.

Samtidig vil jeg understreke at vi står overfor store utfordringer i året som kommer. Det gjelder særlig befolkningsutviklingen, veier og jernbane. I et større perspektiv venter vi en avklaring om regionreformen, etter at regionforsøket med BTV-fylkene ble avsluttet ved utgangen av året.

Mars 2008

Gunn Marit Helgesen
Gunn Marit Helgesen
Fylkesordfører

Næringslivet går fortsatt bra – økt vekst i folketallet

Næringslivet går fortsatt bra, og det er underskudd på kompetent arbeidskraft. Veksten i folketallet i Telemark er bedre enn på lenge, men likevel lav. Voksne mellom 20 og 40 år og barn under 5 er underrepresentert, viser statistikken ved utgangen av 2007.

Blant de gode nyhetene var at Vest-Telemark og Vestmar hadde betydelig vekst i næringsvirksomheten. Vest-Telemark lå på 16. plass i landet og på 5. plass blant regionene på Østlandet. Vestmar rykket også mange hakk fram på rangeringen i Nærings-NM, som utføres av Telemarksforskning for NHO og omfatter 83 regioner. Grenland gikk derimot tilbake. Analysen konkluderer med at veksten i Telemark som fylke var mindre enn i resten av landet. Det må tas forbehold om at de ferskeste tallene i undersøkelsen var fra 2006.

Hytter, industri og IKT

En sterkt økende hyttebygging i fjellkommunene, særlig Vinje, og i kystkommunen Kragerø har gitt positive ringvirkninger også i 2007. Til tross for at Norsk Hydro i stor grad har avvirket sitt engasjement på Herøya, er antall arbeidsplasser i Herøya Industripark økt. I Skien har nedleggningen av papirfabrikken Union skapt nye muligheter, og det er store visjoner for bruken av Klosterøya. Noen bedrifter har allerede

Nedleggningen av papirfabrikken UNION i Skien har gitt rom for nye visjoner om næringsutvikling på Klosterøya. Her studerer styreleder Bård Stranheim (t.v.), Gunnar Flåten, Bionor, Jan Terje Olsen, daglig leder for Klosterøya AS og prosjektleder Olav Risholt noen av de innkomne utkastene til utformingen av et fellesbygg for IKT Grenland.

flyttet inn i eksisterende bygninger, og IKT Grenland planlegger et nytt fellesbygg for medlemsbedriftene som kan stå klart i 2009. Dette er bare noen eksempler på den positive utviklingen.

Forgubbing og barnemangel

Til tross for optimisme i næringslivet og mangel på arbeidskraft er det tilnærmet stagnasjon i folketallet i Telemark, særlig når vi sammenligner med nabofylkene. Vårt fylke forgubbes, og har 1.500 færre barn enn vi burde hatt ut fra landsgjennomsnittet, viser en annen analyse som Telemarksforskning har laget. Dette gjelder ikke bare kommunene i øvre Telemark, selv om tendensen der er sterkest. I følge forskerne følger vi hovedtrenden i flyttmønsteret i hele landet: mot Oslo og andre storbyer.

Færre arbeidsløse - flere trygdede

Telemark hadde ved utgangen av året 1.759 arbeidsledige, - 25 prosent færre enn i 2006. Det tilsvarer 1,7 prosent av arbeidsstyrken, mens gjennomsnittet for landet var 1,6 prosent. Antall uføretrygdete økte med 3,8 prosent i 2007 til 14.925 ved utgangen av året. Økningen var mer enn dobbelt så stor som landsgjennomsnittet, som var 1,7 prosent.

Samferdsel og kommunikasjoner

Når det gjelder samferdsel var det mest aktivitet på fylkesveiene, der fylkestinget har vedtatt å satse 100 mill. kroner ekstra i perioden 2007-09. Det ble også bevilget 20 mill. i bidrag til opprusting av Svineroi-veien i Tinn. Videre bevilget Fylkestinget 46 mill. i forskudd til Hjuksevelta-prosjektet ved Notodden (RV 360). I 2008-09 vil fylkeskommunen bidra med rundt 160 mill. kroner til veiutbygging i Telemark.

Det ble investert lite på stamveier og øvrige riksveier i 2007. Unntaket er innfartsveien til Kragerø, som er under arbeid og skal være ferdig i løpet av 2008. Planene om en ny jernbanetrasé fra Eidanger til Larvik (Eidangerparsellen) står på stedet hvil. Det arbeides med planer om brukerfinansiert utbygging på E134, Rv36 og infrastrukturen i Grenland, men dette ligger i beste fall flere år fram i tid.

Her finner du mer om utviklingen:

www.ssb.no (Statistisk sentralbyrå)
www.nav.no
www.statistikknett.com (Reiseliv)
www.telemark.no/nyhetsarkiv/næringsliv

Telemark 2007

Befolkning pr. 31.12.07: 166.731
Endring fra 2006: + 561
Endring: 0,34 prosent
Landsgjennomsnitt: 1,2 prosent

Ledighet:

31.12.06: 2.329
31.12.07: 1.759

Andel av arb.styrken: 1,7 prosent
Landsgjennomsnitt: 1,6 prosent

Uføre:

31.12.07: 14.925 (+3,8 prosent)
Landsgjennomsnitt: + 1,7 prosent

Rekordinntak i videregående skoler – 9 av 10 fikk førsteønsket oppfylt

Foto: Telemarkskavisa

Kunnskap om næringslivet blir stadig viktigere i skolen. TAF-elevene Camilla Arnesen (t.v.) og Kristian Eliassen på Porsgrunn videregående jobber tre dager i uka på Yara. Her viser de fram arbeidsplassen sin til 10.klassinger fra Holla ungdomsskole.

I 2007 er det flere elever i videregående skoler i Telemark enn noen sinne. Pr. 1.10. var det 6.316. Det var også en rekordstor andel av søkerne som kom inn på sitt førsteønske, - hele 93 prosent. Etter 3.-inntaket i august hadde alle søkere fått skoleplass, og dette er også bedre enn tidligere år.

I desember åpnet Hjalmar Johansen videregående skole sine nye lokaler på Moflata med ca. 450 elever. Skolen har moderne lokaler for restaurant og matfag og media og kommunikasjon, mens idrettslinja benytter treningsmulighetene i Skien Fritidspark.

I 2006 gjennomførte Telemark, som første fylkeskommune i landet, inntak allerede i mai. Dette ble en suksess, og ordningen fortsatte i 2007, da 4.880 søkere fikk tidlig tilbud som skoleplass. Søkingen til de ulike studieprogrammene følger tradisjonelle mønstre: Det er overvekt av gutter på yrkesfag og flest jenter på studiespesialisering. Nøkkeltall for opplæring i 2006 (Kostratall) viser at andelen elever i yrkesfaglige utdanningsprogram i Telemark er 4,5

prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet for landet, som er 54,9 prosent. Andelen for studieforberevende utdanningsprogram (allmennfag) er tilsvarende lavere (se andre nøkkeltall s. 8).

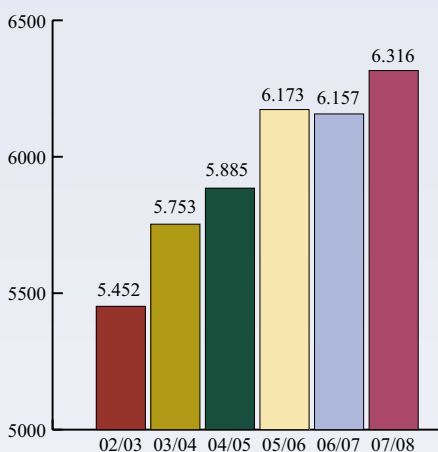
Kompetanseheving

I 2007 fortsatte satsingen på kursing av lærere, instruktører og faglige ledere i regi av Kunnskapsløftet. I alt ble det gjennomført rundt 100 kurs på fem felles kursdager for skolenes pedagogiske personale. De aller fleste av fylkeskommunenens vel 1.000 lærere har deltatt. 30 lærere er med på videreutdanning med fokus på tilpasset opplæring. Det ble også gjennomført kompetanseheving for faglige ledere og instruktører.

Innsats for økt gjennomføring

Antall ungdom som velger bort videregående opplæring er stabilt, men på et altfor høyt nivå. Rundt 1.200 ungdommer er i oppfølgingstjenestens målgruppe. Antall sluttere i videregående skole utgjør ca. 390 av disse. Arbeidet med å få til en økt gjennomføring kom godt i gang i 2007. Innsatsen innebærer en fortsatt satsing på karriereveiledning, kontaktlærerordningen og på prosjekt Grunnkompetanse. Det siste ble satt i gang i 2007 og vil sette fokus på alternativer den enkelte elev har i videregående opplæring.

Utvikling - antall elever pr. 1.10.

Fylkeskommunens videregående skoler

	Elevener 1.10.07	Ansatte
Bamble	338	55
Bø	422	91
Croftolmen	300	77
Hjalmar Johansen	585	145
Kragerø	425	87
Lunde	376	75
Notodden	472	109
Porsgrunn	1045	160
Rjukan	238	56
Skien	1032	168
Skogmo	772	145
Søve	144	50
Vest-Telemark	168	56
Tekn. fagskole	101	22

Nøkkeltall - opplæring 2007

(Endringer fra 2006 i parentes)

Antall søkere:	6.333 (+75)
Antall tatt inn:	6.316 (+159)
Ledige elevpl. pr. 1.10.:	178 (-128)
Oppfyllingsprosent:	97,3 (+ 2,3)
Yrkesf./studieforb.:	62-38 (62-38)
Deltok i voksenoppl.:	473 (- 68)
Vurdert realkompetanse:	187 (-73)
Gj.snitts kostn. pr. elevplass:	ca. 94.000 (+6.000)

Utviklingsmidler gir økt kompetanse – videregående bedre enn sitt rykte

Fylkeskommunen har en rekke prosjekter innenfor området kompetanse, - noen alene og noen i samarbeid med andre parter hvor fylkeskommunen bidrar med økonomiske midler. I 2007 fikk området tilskudd på 5 mill. kroner knyttet til fylkesplanens handlingsprogram 2007.

Karriereveiledning for ungdom

I reformen Kunnskapsløftet er det et viktig element at barn og unge fra tidlige alder skal få kunnskap om næringsliv og yrkesmuligheter. Derfor har fylkeskommunen i samarbeid med kommunene startet et prosjekt i karriereveiledning for grunnskolen. I løpet av 2006-07 er det gjennomført et utviklingsprogram for samtlige karriereveiledere, før kalt rådgivere, i skolene i Telemark. Elevene får bl.a. undervisning i arbeidslivkunnskap, blir kjent med videregående skoletilbud, deltar på yrkesmesse og får undervisning/samtale om yrkesvalg. Elever i 9. og 10. klasse har et fag kalt "programfag til valg", der elevene bl.a. besøker videregående skoler, eller kan hospitere i kortere tid. Målet er at elevene skal være godt kjent med mulighetene før de velger videregående skoletilbud 1. mars.

Prosjekt grunnkompetanse

Prosjektet er ett av tiltakene for å redusere frafall eller bortvalg av videregående opplæring. Prosjektet skal legge til rette for at flere elever, særlig de som er i risikogruppen, vil planlegge og gjennomføre en utdanningsvei som vanligvis består av mindre teori og mer praksis. Prosjektet legger også til rette for utplassering av elever i bedrifter, der mange trives og utvikler sin kompetanse både faglig og sosialt. Etter avtale med bedriften kan det tegnes en opplæringskontrakt, og etter vanligvis to år kan kandidaten avlegge kompetanseprøve og er klar for arbeidslivet. Fylkeskommunen har i dag lærekandidater bl.a. i bilbransjen, kantiner, butikker og omsorgsyrker.

"På trygg grunn"

Dette er et barnehage- og skoleprosjekt i Midt-Telemark som er en parallell til

Foto: Mari Johansen

Porsgrunn videregående var en av de mest populære skolene i følge omdømmeundersøkelser gjort i mars og desember, og dette bildet tyder på at elevene trives. En stor del av skolen har nye lokaler som ble tatt i bruk høsten 2006.

"Det 13-årige opplæringsløpet" som ble gjennomført i Bamble. Målet er å legge til rette for en helhetlig og sammenhengende grunnopplæring fra barnehage til videregående skole. Bruk av portfolio, en plan for faget teknologi og design og en plan for bruk av entreprenørskap er blant aktivitetene i prosjektet. Det startet i 2006 og skal avsluttes sommeren 2009.

Andre prosjekter

Fylkesplanens handlingsprogram for 2007 inneholder også blant annet prosjekter for å styrke realfag i skolen, og samarbeid med NAV i forbindelse med frafall i videregående skole.

Se: www.telemark.no/opplæring

Omdømmemåling gir viktig informasjon

Fylkeskommunens videregående skoler er bedre enn 10.-klassingene tror de er. Det er en av de viktigste konklusjonene fra to omdømmeundersøkelser som ble gjort i mars og desember 2007.

Dette er første gang omdømmeundersøkelser blir brukt i de videregående skolene i Telemark. Bakgrunnen er at kunnskapen om hvordan elevene velger skole og hvordan de trives har vært lite systematisk.

Målgruppe for den første undersøkelsen var 10.-klassingene som nettopp hadde søkt om plass på en videregående skole. De ble spurt om hvordan

de oppfattet de ulike skolene, og svarene gir nyttig kunnskap om hvordan omdømmet kan forbedres. Ellers viste undersøkelsen at rådgiverne er den viktigste informasjonskilden når elevene skal velge skole, og fylkeskommunen bidrar nå til at disse får økt kompetanse.

Overgikk forventningene

Undersøkelsen i desember viste at elevene hadde fått et mer positivt inntrykk av skolene etter at de begynte. 6 av 10 elever svarte at skolen overgikk de forventningene de hadde, og mellom 64 og 95 prosent anbefalte sin skole til andre ungdommer.

Rekordmange lærekontrakter – unge informerer unge om helsefag

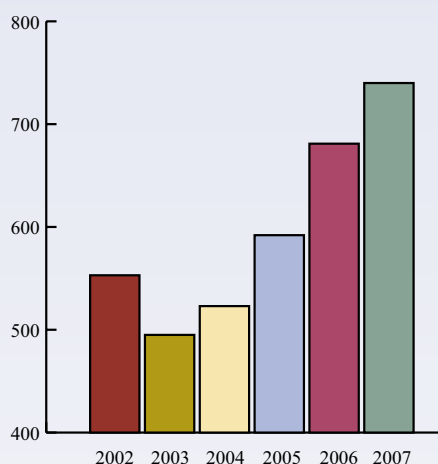
Foto: Gummar Moen

Siv Therese Roaldstad fra Skien var lærling i barne- og ungdomsarbeiderfaget i 2007. Her er hun sammen med noen av barna i Heistad SFO.

Arbeidslivet slåss om ungdommen. Høykonjunkturen får konsekvenser for rekrutteringen av lærlinger til arbeidslivet. I motsetning til for få år siden er utfordringen nå å skaffe lærlinger nok.

Det er registrert rekordmange lærekontrakter dette rapportåret. I alt er det tegnet 740 nye kontrakter, en økning på 61 fra året før. Av nye lærlinger i 2007 var jenteandelen knappe 34 prosent, - en økning på 4 prosent fra året før. Det er ventet en ytterligere økning av jenter når helsefagarbeiderne skal ut i lære

Nye lærekontrakter 2002-2007

høsten 2008. Søkingen til helse og sosialfag har økt, men spørsmålet er om offentlig sektor vil nå målet om 100 nye helsefagarbeiderlærlinger hvert år i årene fremover. I privat sektor har det vært en øking i inntaket, og innenfor en del av de tradisjonelle håndverksfagene har etterspørselen etter lærlinger vært langt større enn tilgangen.

Flere fag- og svenneprøver

Det har vært en gradvis oppgang i antall fag- og svenneprøver de siste tre årene. I alt ble det avlagt 756 prøver i 2007, en nedgang på 19 fra året før. Av dette var 522 lærlinger, 228 praksiskandidater og 5 lærekandidater. Av dem som avla prøve fikk 166 "bestått meget godt", mens 48 fikk "ikke bestått". 94 lærlinger avbrøt og hevet sitt læreforhold i 2007, - litt færre enn året før. Det er spesielt innenfor områdene bygg og anlegg, helse og sosial og restaurant og matfag at antall hevinger er størst. Utfordringen fremover blir å iverksette tiltak mot disse fagområdene der fra-fallet er størst.

Holdningsendring hos bedriftene

Fylkeskommunen tilbyr opplæringsplasser til den ungdomsgruppa som ikke oppnår full yrkeskompetanse i løpet av årene i videregående opplæring. Det har

vært tegnet 32 opplæringskontrakter med lærekandidater, 7 flere enn i 2006. Det er en utfordring å skaffe opplæringsplasser for disse i arbeidslivet, og selv om en ser en holdningsendring hos bedriftene vil det være viktig å intensivere arbeidet.

Tiltak for kompetanseheving

Kunnskapsløftet og innføringen av dette medfører et stort behov for kompetanseheving av faglige ledere og instruktører i lærebedriftene. I 2007 ble det gjennomført opplæring for 450 faglige ledere og instruktører. Dette arbeidet er en av de viktigste forebyggende faktorene og bidrar til en kvalitetsutvikling av lærebedriftene som læringsarena. Det ble gjennomført 7 kurs med kommuner og helseforetak som en forberedelse til innføringen av faget helsefagarbeideren. Kompetansehevingen vil bli ytterligere opptrappet i 2008 da det første kullet skal ut i lære etter kunnskapsløftet.

Prosjekt helsefagarbeider

Prosjektet startet 1.4.07 og har som mål å forberede innføringen av det nye lærefaget Helsefagarbeider.

Det er et utdanningstilbud som erstatter bl.a. den treårige hjelpepleierutdanningen. Prosjektet har arbeidet med å informere om det nye lærefaget til kommuner og sykehus. Rekrutteringspatroljer med unge fagarbeidere har besøkt ulike skoler for å rekruttere søkere til utdanningen, som settes i verk fra høsten 2008. I løpet av rapportåret er rundt 300 personer knyttet til faget blitt skolert. Det er mest faglige ledere og instruktører for lærlingene, men også prøvenemnda og noen faglærere har deltatt.

Nettundervisning til flere – utvidet tilbud om karriereveiledning

Fylkeskommunen har ansvar for å gi videregående opplæring til voksne som er født før 1979 og som ikke har tatt slik opplæring tidligere. Tilbudet kan gis som heltids skoletilbud, deltidsstudier ved siden av jobb eller via Internett med noen få samlingsdager i året.

Fordi denne gruppen har svært ulike utdanningsbehov har fylkeskommunen sammen med NAV og andre samarbeidspartnere opprettet tilbud om karriereveiledning. Et annet tiltak er realkompetansevurdering og yrkesprøving. Alle disse tiltakene tar sikte på å hjelpe brukerne til å oppnå ønsket kompetanse for arbeidslivet.

Den kompetansen som flest voksne ønsker seg er innen helse- og sosialsektoren. Det foregår nå en krevende omstilling fra hjelpepleier- til helsefagarbeider-opplæring. Her har fylkeskommunen et godt samarbeid med Fylkesmannen for å nå nasjonale måltall innen sektoren. Det er også et mål for mange voksne å skaffe seg studiekompetanse. Dette er utfordrende fordi kravene har steget i flere fag. Fylkeskommunen har samarbeid med AOF og Folkeundervisningsvesenheten om praksiskandidat-kurs innen flere lærefag og med Karrieresenteret i Telemark om veiledning av voksne.

Karriereveiledning

Karrieresenter Telemark ble opprettet høsten 2006 og utvidet med lokalkontorer i Kragerø, Notodden, Rjukan og Vinje høsten 2007. Karrieresenteret er finansiert av NAV, Telemark fylkeskommune, kommunene, Arbeids- og

Foto: Bente Jonli Anshus

Notodden ressurscenter kombinerer nettundervisning med videokonferanser, noe som gir god kontakt mellom lærer og elev. Bildet viser web-ansvarlig og lærer Leif Anders Kasin.

velferdsdirektoratet og Utdanningsdirektoratet. Dette skal både gi enkelte voksne tilpasset informasjon om yrkes- og utdanningsmuligheter og være en støttespiller for små og mellomstore bedrifter som ønsker å utvikle sin kompetanse og forbedre sitt arbeidsmiljø. Karrieresenteret er en del av et 3-årig

prosjekt som avsluttes i 2009. Ved siden av det faglige arbeidet blir en av hovedutfordringene i 2008 å planlegge ansvarsforhold og finansiering ved en overgang fra prosjekt til permanent drift.

Kompetanseutvikling for karriereveiledere i skolene omtales på s. 6.

Voksenopplæring i 2007

Voksne i videregående opplæring:
Skoleåret 2006/2007: 771
Pr. 1. oktober 2007: 473

Realkompetansevurderinger:
Skoleåret 2006/2007: 187

Fylkeskommunes kostnader innen voksenopplæring i 2007: 9,0 mill.

Notodden ressurscenter blant de beste

Siden 2001 har Notodden ressurscenter, som er en del av Notodden videregående skole, utviklet et tilbud innen nettstøttet opplæring. Ressurscenteret er blant de beste i landet på området, og har nylig vunnet en anbudskonkurranse i NAV om helsefagarbeideropplæring på nett.

For mange voksne kan det være vanskelig å følge undervisning til faste tider hver dag eller hver uke. Både ordinært arbeid, skiftarbeid, omsorgsarbeid i hjemmet, bosted i distriktene og andre faktorer begrenser mulighetene. Med nettstøttet undervisning blir utdanning tilgjengelig til tross for disse begrensningene.

150 tok hjelpepleierutdanning

Mange voksne i Telemark setter pris på denne muligheten. Innen sommeren 2008 vil nær 150 personer ha tatt utdanning til hjelpepleier på denne måten. Ved utgangen av 2007 tar 123 elever enkeltfag til studiekompetanse, 17 tar fagbrev innen salg, service og sikkerhet, og 40 tar fagopplæring i helsearbeiderfaget.

I 2007 tok Notodden ressurscenter også i bruk web-konferanser som pedagogisk verktøy. Dette betyr at både lærer og elev kan se og høre hverandre.

Hjalmar Johansen videregående åpnet – økt satsing på digitale læremidler

Foto: Jan Fredrik Vinje

Fylkesordfører Gunn Marit Helgesen gratulerer rektor Eli Auråen med den nye, flotte skolen.

studieforberedende programtilbud, mens 5 mill. skal brukes til kompetanseheving av pedagogisk personale.

Telemarksskolene 2010

På oppdrag fra fylkeskommunens hovedutvalg for kompetanse er fylkesrådmannen i gang med å utarbeide et forslag til en helhetlig organisasjonsstruktur for de videregående skolene i Telemark, - kalt "Telemarksskolene 2010". Målet med denne planen er å styrke skolens kvalitet og skape robuste, tilpassningsdyktige og konkurransedyktige skoler. Utviklingen av forslaget har vært en åpen og involverende prosess i nær dialog med skolene, brukerne og de ansattes organisasjoner. Etter planen skal saken behandles i fylkestinget i april 2008.

IKT-utviklingen på skolene

2007 var i stor grad preget av aktiviteter knyttet til det skoleadministrative systemet IST Extens og læringsplattformen Class Fronter.

Digital kompetanse er et sentralt område i Kunnskapsløftet. Fylkeskommunen ønsker å bidra aktivt både organisatorisk og faglig for å styrke kompetansen hos lærere og elever slik at de får bedre effekt av IKT i undervisning og læring. I denne forbindelsen har vi inngått samarbeid med landets øvrige fylkeskommuner om etablering av Nasjonal Digital Læringsarena. Hensikten er å produsere og kjøpe digitale læremidler som skal være fritt tilgjengelige for lærere og elever i undervisningen. Staten har avsatt 50 mill. kroner til dette nasjonale prosjektet.

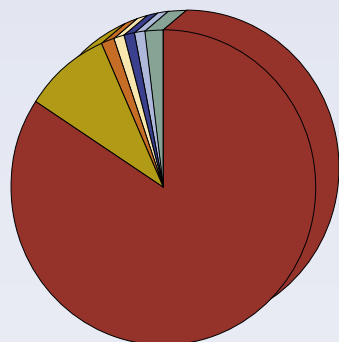
Den nye Hjalmar Johansen videregående skole ble tatt i bruk i desember 2007. Kostnadene er beregnet til rundt 180 mill. kroner. Bygget er tilrettelagt for et eventuelt 2. byggetrinn. Det er også gjort bygningsmessige investeringer ved flere av de andre videregående skolene. Fylkestinget har vedtatt planer for oppføring av nytt fjøs ved Søve vgs. og ny

gymsal ved Skogmo vgs. Arbeidet med dette starter i 2008. Tidligere Osebakken videregående skole er solgt for 31,5 mill. kroner.

Fylkeskommunen brukte i rapportåret 718,5 mill. kroner på drift av det videregående opplæringstilbudet. Det er 115 mill. mer enn i 2006.

Sektoren fikk i 2007 en ekstrabevilgning på vel 43 mill. av fylkeskommunens overskudd i 2006. Av dette fikk de videregående skolene bl.a. 20 mill. i utstyrsmidler til oppretting av det nye Vg 2-trinnet. 15 mill. ble avsatt til fond. Av disse er 10 mill. øremerket til kjøp av PC-er til elevene og styrking av

Opplæring - fordeling av netto driftsutgifter 2007

Videregående skoler	606,4	84,4%
Fagopplæring	66,1	9,2%
Voksenopplæring	9,0	1,3%
Tilrettelagt undervisning	8,3	1,2%
Opplæring i institusjon	8,3	1,2%
PPT-tjeneste	7,1	1,0%
Andre kostnader	13,3	1,7%

Nøkkeltall for opplæring i 2006 (KOSTRA-tall)

	Telemark	Landsgj.snitt
Netto driftsutgifter pr. 16-18 åring:	101.500	108.500
Andel av fylkesk. netto dr.utgifter:	63,2	64,2
Andel yrkesfag (dyrere):	59,5	54,9
Andel studiespesialisering:	40,5	45,1
Andel lærlinger m/lovfestet rett:	74,0	73,2
Antall elever pr. lærer:	9,9	8,6

Tannhelsetjenesten på offensiven – økt innsats for nye pasientgrupper

Tannhelsetjenesten hadde et godt driftsår i 2007. Til tross for nedbetaling av merforbruk fra 2006 endte regnskapet med et lite overskudd. Grunnen var økt inntekt fra betalende voksne og god kontroll på materialkjøp. Samlede netto driftsutgifter var 50,6 mill., - 2 mill. mer enn året før. Strukturplanen fra 2004 nærmer seg gjennomføring, og det ble åpnet to nye sentralklinikker: Porsgrunn og Midt-Telemark.

Foto: Jan Fredrik Vinje

I tillegg ble flere ominnredede klinikker tatt i bruk. Alle klinikkene har digitalt røntgen og moderne behandlingsutstyr for øvrig. Opprettelsen av større og godt utstyrte klinikker gjør det lettere å rekruttere personell, men likevel er bemanningssituasjonen fremdeles bekymringsfull både når det gjelder tannleger og tannpleiere. Ved årets utgang var det ledige stillinger for fire tannleger og en tannpleier.

Økt behandling

Behandlingstilbudet til primærgruppene 0-18 år, funksjonshemmede, psykiatripasienter og eldre i kommunal omsorg ble opprettholdt på samme nivå.

Økte tilskudd fra staten gjorde det mulig å gi tannbehandling til flere rusmiddelmissbrukere og innsatte. Det ble behandlet 199 innsatte i rapportåret, mot 82 året før. Særlig har langtidsinnsatte fått et godt tilbud.

Tannhelsetjenesten gir i samarbeid med Sykehuset Telemark tilbud om behand-

ling under narkose, og 183 pasienter fikk slik behandling.

Nøkkeltall viser at status for tannhelsen i Telemark var bedre i 2007 enn året før, og nesten like bra som landsgjennomsnittet.

Samarbeid med kommunene

Den utadrettede virksomheten mot samarbeidspartnere i kommunene ble økt. Det ble opprettet flere tannhelsekontakter, gjennomført opplæring og delt ut veiledningsperm og munnstellkort til pasienter på institusjon og i hjemmesykepleien. Satsingen mot helsestasjoner fortsetter, og

tannhelsetjenesten har vært en synlig aktør i folkehelsearbeidet. Samarbeidet med de fire andre fylkene i Helseregion Sør fortsatte også, og det ble utarbeidet en brukerundersøkelse som skal gjennomføres i januar 2008.

Nye retningslinjer

En stortingsmelding kalt "Tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning" i tannhelsearbeidet kom våren 2007, og skal behandles i Stortinget i 2008. Den foreslår at fylkeskommunene, evt. regionene fortsatt skal ha ansvar for tannhelsetjenesten i framtida. I tillegg kan fylkene få et overordnet ansvar for det totale tannhelsestilbudet.

Ny klinikkstruktur er snart på plass

Planene om fornyelse og omstrukturering av de offentlige tannklinikkenes er snart fullført. Dette betyr både bedre tjenester for brukerne og mer attraktive arbeidsplasser.

Fra før er nye sentralklinikker i Bamble, Notodden og Kragerø på plass. I mars 2007 åpnet en ominnredet klinikk i Drangedal, i juli ble den nye sentralklinikken i Porsgrunn tatt i bruk, og ved årsskiftet var en ny tannklinikk for Midt-Telemark klar i Bø. Både i Rjukan, Seljord og Åmot er tannklinikken rustet opp eller utvidet.

I Skien begynte anleggsarbeidet på det nye tannhelsesenteret ved årsskiftet, og senteret skal stå ferdig tidlig i 2009. Her blir det ordinært behandlingstilbud for hele Skien kommune, en spesialistklinikk med flere ulike tilbud og utdanning av tannlegestuderenter.

Bedre utstyr - mindre sårbarhet

Utbyggingen av sentralklinikker betyr at det blir bedre utstyr, at klinikkene blir mindre sårbare ved fravær av personell og at det blir et sterkere fagmiljø. Ulempen er at brukerne får lenger vei til klinikken.

5-12-18 åringer uten hull

(Prosentandel uten hull i tennene)

	2005	2006	2007
5-åringer	70	72	75
12-åringer	42	50	49
18-åringer	17	19	15

Andelen for 5-åringer ligger omtrent på landsgjennomsnittet, mens for 12-åringer og 18-åringer er tallene over landsgjennomsnittet.

Stor aktivitet i Folkehelseprogrammet – suksess for helsefremmende skoler

Foto: Jens M. Hammer

Rjukan er et godt eksempel på tverretattlig samarbeid for helse og trivsel blant skoleungdom. Fra v. rektor Jorunn Dahl, fysioterapeut Merete Skui og helsesøster Liv Solberg Andersen.

2007 var det andre året i det 4-årige Folkehelseprogrammet, og driften bar litt mer preg av konsolidering. Men området er fortsatt i stor vekst, med stor etterspørsel både fra media og ulike organisasjoner og grupper. Det gjelder ikke minst innen ernæring. Folkehelseprogrammet disponerte rundt 4 mill. kroner, - av dette var fylkeskommunens bidrag 1,5 mill. Folkehelse er et nasjonalt satsingsfelt, og Sosial- og helsedirektoratet bidro med 2,2 mill.

Det største og kanskje viktigste prosjektet i Folkehelseprogrammet er "Helsefremmende skoler". Her ligger Telemark helt i forkant nasjonalt. Prosjektet ble opprettet i 2006 og fortsatte ut 2007. I desember vedtok fylkestinget å videreføre tiltaket fram til og med 2009. Målet er å øke helse, trivsel og læring i skolen, med hovedfokus på ungdomsskoler og videregående skoler. Prosjektleder besøker skolene og har ellers god dialog med disse.

Konkrete resultater

Folkehelseprogrammet arbeider for å styrke skolehelsesøstertjenesten. Målet er en full helsesøsterstilling pr. 6-700 elever i videregående skoler. Kartlegging og påvirkning av kommunene har ført til bedring, men det er fortsatt lang vei til målet. Andre viktige arbeidsområder er psykisk helse, ernæring, fysisk aktivitet og rus/tobakk.

Det var stort mediafokus på spørsmålet om elevene i våre videregående skoler skulle kunne røyke innenfor skolens område. I et vedtak i oktober slo fylkestinget fast at de videregående skolene i Telemark skal være tobakksfrie, - dvs. at hverken røyking eller snus tillates på skolens område. Resultatet var

bl.a. at 75 elever meldte seg på røykesluttkurs.

Sunnere mat

Det ble holdt to inspirasjonskurs for kantineansvarlige for å stimulere til et sunnere tilbud i kantinene. Både fra ungdomsskoler og videregående skoler var det god deltagelse. Det er kommet svært gode tilbakemeldinger om forbedringer etter disse kursa. Det er også holdt kurs i ernæring for alle SFO-ansatte i Skien, og også her har det skjedd positive endringer.

Telemark er et av tre pilotfylker i det nasjonale sjømatprosjektet "Fiskeprell". Her deltar 10 pilotbarnehager som jobber svært bra.

Stimulerer fysisk aktivitet

Folkehelseprogrammet har i samarbeid med Telemark idrettskrets arrangert lederkurs for ungdommer. Hensikten er å gi opplæring slik at ungdomsskoleelever kan brukes som aktivitetsledere i

friminutt, midttime, etter skoletid osv. Andre tiltak innen fysisk aktivitet er prosjektet "Gøy og trygg på sykkel" i samarbeid med Grenland sykleklubb, og prosjektet "Mer enn en fotballkamp" i samarbeid med Odd Grenland. Folkehelseprogrammet deltar også i forskningsprosjektene "Skolens uterom" og "Vektutvikling hos barn" i samarbeid med HiT og Sykehuset Telemark.

Delt folkehelsepris

Det var mange verdige kandidater til Folkehelseprisen 2007, som Folkehelseforum Telemark står bak. Prisen ble delt mellom idrettslederen Ole Jon Tveito fra Rjukan og prosjektet "Tinnemyra for alle" på Notodden, som tilrettelegger et naturområde for funksjonshemmede.

Perspektiver framover

Det er stor sannsynlighet at folkehelse blir et pålagt arbeidsområde for de nye regionene. Det er derfor viktig å ha fokus på hvordan folkehelsearbeidet på best mulig måte kan ivaretas i den nye reformen. Dette henger også sammen med de tillyste endringene i Plan- og bygningsloven om forankring av folkehelseperspektivet i overordnet planverk. Folks helse vil i framtiden være en viktig del av den lokale, regionale og nasjonale konkurransekraften. Gode oppvekstvilkår og levende nærmiljøer vil være et fortrinn for fylket i kampen om flere innbyggere.

Se også www.telemark/folkehelse

Tilskudd folkehelsearbeid 2007

- 867.000 kr. er overført partnerskapskommuner med stillinger som folkehelsekoordinator
- 1.312.000 kr. er overført til kommuner til prosjekter innen fysisk aktivitet, kosthold og nærmiljø
- 360.000 kr. er overført til tiltak på fylkesnivå

(Øvrige driftsmidler på 1,4 mill. gikk til prosjektledelse, kompetanseheving og konferanser/nettverksbygging)

Telemark fylkeskommune – politisk ledelse og styringsorganer

Fylkesordfører:

Gunn Marit Helgesen (H)

Fylkesvaraordfører:

Lars Bjaadal (Sp)

Fylkesutvalget:

Gunn Marit Helgesen (H)

Lars Bjaadal (Sp)

Jørund A. Ruud (A)

Magnus Straume (A)

Elisabeth Nilsen (A)

Lene Vågslid (A)

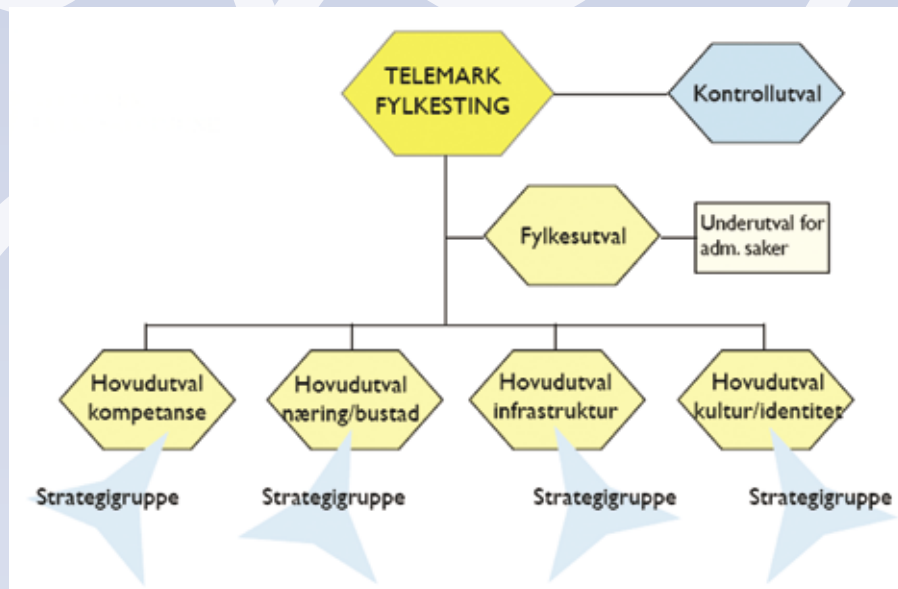
Thorleif Vikre (Frp)

Gry Anette Rekanes (Frp)

Kristian Espeland (Krf)

Sigbjørn Molvik (SV)

Johan Tønnes Løchstøer (V)

Hovedutvalget for kompetanse

Kristian Espeland (Krf)

Jon Mælandsmo (Sp)

Jørund A. Ruud (A)

Mette Ofstad (A)

Lene Vågslid (A)

Frode Lieungh (H)

Tove Korsrud (Frp)

Nils Bjørnflaten (Frp)

Sigbjørn Molvik (SV)

*Utvalgsleder
Kristian Espeland
(Krf)*

Hovedutvalget for infrastruktur

Erling Dahl (Frp)

Stein Olav Aasland (Frp)

Magnus Straume (A)

Einfrid Halvorsen (A)

Finn Tallakstad (A)

Anne Evjen (SV)

Lars Bjaadal (Sp)

Karin Mathisen (H)

Johan T. Løchstøer (V)

*Utvalgsleder
Erling Dahl (Frp)*

Hovedutvalget for næring/bosted

Thorleif Vikre (Frp)

Tor Erik Baksås (Sp)

Tahar Haddad (A)

Frode Bakken (A)

Elisabeth Nilsen (A)

Jorunn Stormoen (Frp)

Asbjørn Storrusten (H)

Arne Ludvigsen (Krf)

Ragnar Steinstad (RV)

*Utvalgsleder
Thorleif Vikre (Frp)*

Hovedutvalget for kultur/identitet

Anja Kristin Hjelseth (Sp)

Gry Anette Rekanes (Frp)

Ingvill Jensen (A)

Ole Henrik Olsen (A)

Britt G. Tobro (A)

Astrid Eidem Nordal (Krf)

Gustav Søvde (V)

Øystein K. Sæther (H)

Steinar Miland (SV)

*Utvalgsleder
Anja Kristin Hjelseth
(Sp)*

Administrasjonsutvalget

Gry Anette Rekanes (Frp)

Kristian Espeland (Krf)

Karin Mathisen (H)

Jørund A. Ruud (A)

Sigbjørn Molvik (SV)

+ 2 tillitsvalgte

*Utvalgsleder
Gry Anette Rekanes
(Frp)*

Kontrollutvalget

Björg K. Staaland (A)

Roger Moen (Frp)

Jone Blikra (A)

Merethe Waldean (Frp)

Jan G. Knutsen (H)

Andre styrer og utvalg

Styret for TFK Eiendom

Kristian Espeland (Krf)

Ingar Holte

Kari Fosso (H)

Magnus Straume (A)

Gunnar Larsen (ansattrepr.)

Styret for Telemarkskanalen

Bror Yngve Rahm

Wenche Hvattum

Erik Søndergaard

Arnt Haugen

Laila Lerum

Birger Nygård

Geir John Kåsa (ansattrepr.)

Fylkestrafikksikkerh.utvalg

Erling Dahl (Frp)

Magnus Straume (A)

Karin Mathisen (H)

+ 7 konsultative medlemmer

Folkehelseforum Telemark

Britt Tobro (A)

Gry Anette Rekanes (Frp)

Anne Karin Andersen (koordinator)

- 13 partnerskapsrepresentanter

Eldrerådet

Leif Jernquist

+ 6 medlemmer

Telemark fylkesting

Gunn Marit Helgesen (H)
Fylkesordfører

Lars Bjaadal (SP)
Fylkesvaraordfører

Kristian Espeland (Krf)
Leder hovedutvalget for kompetanse

Thorleif Vik
Leder hovedutvalget for næring/bosted

Frode Lieungh (H)

Øystein K. Sæther (H)

Asbjørn Storrusten (H)

Arbeiderpartiet 15 repr.
Fremskrittspartiet 9 repr.
Høyre 5 repr.
Sosialistisk Venstreparti 3 repr.
Senterpartiet 3 repr.

Karin Mathisen (H)

Johan Tønnes Løchstøer (V)

Gustav Søvde (V)

Ellef Ellegård (Frp)

Nils Bjørnfla

Astrid Eidem Nordal (Krf)

Arne Ludvigsen (Krf)

Tor Erik Baksaas (Sp)

Jorunn Stormoen (Frp)

Stein Olav A

Anne Evjen (SV)

Steinar Miland (SV)

Sigbjørn Molvik (SV)

Ragnar Steinstad (Rødt)

Tove Korsru

ing 2007-2011

Erling Dahl (Frp)
Leder hovedutvalget for
infrastruktur

Anja Kristin Hjelseth (Sp)
Leder hovedutvalget for
kultur/identitet

Bjørg K. Staaland (Ap)
Leder kontrollutvalget

Jørund Ruud (Ap)
Opposisjonsleder

Kristelig Folkeparti 3 repr.
Venstre 2 repr.
Rødt 1 repr.

I alt 41 representanter

Lene Vågslid (Ap)

Finn Tallakstad (Ap)

Einfrid Halvorsen (Ap)

Harald Kinck (Frp)

Frode Bakken (Ap)

Tahar Haddad (Ap)

Magnus Straume (Ap)

Gry Anette Rekanes (Frp)

Britt Gursli Tobro (Ap)

Ingvill Jensen (Ap)

Elisabeth A. Nilsen (Ap)

Jone Blikra (Ap)

Ole-Henrik Olsen (Ap)

Lise S. Wiik (Ap)

Mette Ofstad (Ap)

Fylkeskommunens administrative ledelse

*Fylkesrådmann
Rolf-Helge Grønås*

*Resultatansvarlig - kompetanse
Bjørn Larsen*

*Resultatansvarlig - utvikling
Lars Nicolaysen*

*Resultatansvarlig - støttefunksjoner
Thorild Osdalen*

*Ass. fylkesrådmann
Fiona Thorvaldsen*

*Kompetanseleder
Hallvard Ripegut*

*Kompetanseleder
Ben Leirvåg*

Foto: Hege Schjeth Øverås

Fylkeshuset i Skien, der Telemark fylkeskommunes administrasjon holder til.

Knoppskyting på Klosterøya – fortsatt optimisme i næringslivet

Næringslivet i Telemark gikk godt også i 2007. Tidligere vekstsvake områder som Vest-Telemark og Vestmar har hatt stor framgang. Av kommunene kom Porsgrunn, Bø, Skien og Seljord best ut. (se også s. 3).

Det vokser fram ny, framtidsrettet virksomhet på Klosterøya. På Herøya bygger Hydro ned virksomheten, mens Scanwafer bygger store produksjonsanlegg med flere hundre arbeidsplasser.

Den store næringsveksten har ført til betydelig underskudd på kvalifisert arbeidskraft, og samtidig har arbeidsledigheten sunket kraftig.

Fylkeskommunen støtter

Fylkeskommunen disponerte i rapportåret 51,5 mill. kroner i regionale utviklingsmidler. Av dette ble 39 mill., tilsvarende 76 prosent, brukt til ulike tilskudd til næringsutvikling, 22 mill. ble disponert av Innovasjon Norge til direkte bedriftsretta tiltak i form av lån, investeringsstilskudd, etableringstilskudd osv. De øvrige 17 mill. ble fordelt til ulike prosjekter.

Søker penger fra VRI-programmet

"Virkemidler for regionalinnovasjon" (VRI) er et tiårig program i regi av Norges forskningsråd som skal fremme innovasjon og verdiskaping i samhandling mellom forskning, næringsliv og

Foto: Øystein Akselberg

Anita Tveitan i Bø Rekneskapslag har hatt god nytte av rådgiving og kurs i regi av e-senteret i Bø, som er det første kompetansesenteret i sitt slag i landet.

offentlige myndigheter. Fylkeskommunen sendte i desember søknad om 9 ulike prosjekter som har en ramme på 14 mill. kroner. Av dette skal fylkeskommunen dekke 3,5 mill. Svar på søknaden ventes i februar 2008.

Først i landet med e-senter

Som første region i landet opprettet Telemark et kompetansesenter for elektronisk forretningsdrift i februar 2007. Senteret er lokalisert i Bø og har i startfasen to

ansatte. E-senteret formidler gratis vurdering, rådgiving, kontakt med forsknings- og utviklingsmiljøer og kompetansegivende kurs til næringslivet.

Pådriver for bioenergi

Etter vedtak i fylkestinget ble Telemark Bioenergiforum etablert i oktober 2006. Bakgrunnen var en visjon om at Telemark skal være et foregangsfylke når det gjelder å bruke bioenergi til oppvarming, kraftproduksjon og drivstoff. Det ble satt av 5 mill. kroner til slike tiltak, og oppvarming med bioenergi planlegges for fem av fylkeskommunens videregående skoler. I desember ble fylkets første fyllestasjon for bioetanol åpnet på Moheim, og fylkeskommunen benytter to biler som går på dette drivstoffet.

Et skritt videre for gassrør

Ti kommersielle selskaper har sagt seg interessert i å finansiere et gassrør til Grenland med videreføring til Sverige, og endelig investeringsbeslutning skal tas i 2009. Spørsmålet om finansiering av et separasjonsanlegg på land er fortsatt uavklart. Telemark Gassforum, der fylkesordfører Gunn Marit Helgesen er leder, følger saken.

Les mer:

www.telemark.no/næringsutvikling

IKT Grenland vil bli nasjonalt kraftsenter

IKT Grenland består av nærmere 50 mindre bedrifter som i hovedsak driver med programvareutvikling. Denne bedriftsklyngen hadde i 2007 den raskeste utviklingen av alle IKT-miljøer i landet.

Bedriftene hadde ved utgangen av året rundt 360 ansatte, men har som mål å doble dette antallet fram mot 2010 og bli et nasjonalt kraftsenter innen sin bransje. Fylkeskommunen støtter utvikling av bedriftsklyngen med 1 mill. kroner over tre år, og Innovasjon Norge og Vekst i Grenland bidrar tilsvarende. IKT Grenland er

også godkjent som ARENA-prosjekt, og får 4,5 mill. derfra til å utvikle organisasjonen.

Vil bygge på Klosterøya

Bedriftenes slagord er at samarbeid gir styrke, og planlegger et felles næringsbygg på Klosterøya i Skien som etter planen skal stå ferdig i 2009 (se også s.3). IKT Grenland har en rekke aktiviteter for å stimulere interessen for fagområdet. De arrangerer bl.a. et årlig IT-Expo, samarbeider med HiT om utdanning, gir skolebarn IKT-kompetanse og tilbyr et opplæringsprogram for interessert ungdom.

Flere reiser kollektivt – økte kostnader for skoleskyss

Foto: Telemark Kollektivtrafikk AS

Rutetilbudet på bussene i Grenland er forbedret og passasjertallet har økt med 5 prosent i 2007. Det kan bli en utfordring å beholde tilbudet på dagens nivå i åra framover.

Det var en positiv utvikling i kollektivtrafikken i 2007. Fem prosent flere telemarkinger reiste kollektivt sammenlignet med året før, mens tallene for Buskerud og Vestfold var to og en prosent. På Bratsbergbanen gikk passasjertallet ned med tre prosent. Kostnadene til skoleskyss i Telemark økte med 13 prosent. Selv om BTV-forsøket avsluttes ved årsskiftet fortsetter samarbeidet i Vestviken Kollektivtrafikk AS.

Rutetilbudet i Grenland ble forbedret i oktober ved å innføre kvartersavganger på enkelte ruter utenfor rushtid. I tillegg ble det opprettet en MetroXpress-rute mellom Langesund og Skien. Takstene ble økt da det fra april ble differensierte takster over fire soner i stedet for en fastpristakst på 25 kroner.

Dyrere skoleskyss

I Telemark var det i rapportåret 4.750 elever i grunnskolen og 3.450 i videregående skole som hadde krav på skoleskyss. Det var omtrent like mange som i 2006, men i tillegg kommer funksjonshemmede og elever som kjører drosje på grunn av manglende busstilbud. Skoleskyss med drosje kostet 4,2 mill. eller 13 prosent mer enn året før. Nesten hele økningen gjelder skyss av videregående elever. Det er flere elever som

trenger spesialskyss, og reisemønsteret har endret seg.

Fokus på miljø

Det er økt fokus på de miljømessige sidene ved transport. Vestviken Kollektivtrafikk arbeider med å innarbeide miljøkrav med reduserte utslipp og drivstoff-effektivitet i avtaler med transportørene. Regionrådet behandlet i 2007 en sak om alternative drivstoff og teknologier i kollektivtrafikken.

Terminaler og framkommelighet

Det er i 2007 ferdigstilt en rapport om kollektivterminaler og knutepunkt i BTV-regionen.

Fylkeskommunen har i samarbeid med Statens vegvesen om kommunene i Grenland satt i gang et prosjekt for å øke framkommeligheten for bussene i området. Dette skal etter planen behandles politisk i juni 2008. Grenland har kommet med i belønningsordningen for økt kollektivtrafikk og redusert biltrafikk. Fylkeskommunen har på vegne av grenlandskommunene sendt søknad om 28 mill. kroner til tiltak i 2008. Videre er det sendt søknad om tilskudd til bedre kollektivtrafikk i distriktene fra seks kommuner utenfor Grenland.

Telemark fikk i rapportåret 2,9 mill. kroner til økt tilgjengelighet i kollektivtrafikken. Gjennomføring av prosjektene starter våren 2008.

Utfordringer framover

Den største utfordringen i nærmeste 2-3 årene anses å være prisutviklingen innenfor buss- og transportsektoren. Det dreier seg om lønnsvekst for sjåfører, økning av drosjekostnader til lovpålagt skoleskyss og en fortsatt høy oljepris. Dersom det ikke finnes dekning for dette vil det kunne føre til et redusert kollektivtilbud.

Reiselivsnæringen satser på nytenking

Innovasjon og nytenking er noen av stikkordene for utviklingen i reiselivet i 2007. Det store prosjektet "Innovativ Fjellturisme" begynner å gi resultater, og hotellene har hatt 6,7 prosent økning i overnattinger.

"Innovativ Fjellturisme" er et samarbeidsprosjekt mellom sju vinterdestinasjoner rundt Hardangervidda, og av disse er Rjukan, Rauland og Vrådal med fra Telemark. Målet har vært å skaffe flere internasjonale gjester i sommerhalvåret, og dessuten å etablere et tettere og videre samarbeid mellom deltakerne. Ved årsskiftet var opprettelsen av et eget selskap like rundt hjørnet. Deltakerne uttaler at de har stor nytte av samarbeidet.

beid mellom deltakerne. Ved årsskiftet var opprettelsen av et eget selskap like rundt hjørnet. Deltakerne uttaler at de har stor nytte av samarbeidet.

Over en million overnattinger

Hoteller, campingplasser og hyttegrender i Telemark hadde vel 1,1 mill. overnattinger i 2007. Hotellene hadde en økning i volumet, mens campingplassene og hyttegrendene gikk noe tilbake. I løpet av året har Tinn blitt Norges største hyttebyggingkommune.

Se www.statistikknett.com

Ekstra investeringer til fylkesveier – debatt om brukerfinansiering

Fylkeskommunen bevilget mer til investeringer i veier i Telemark i 2007 enn staten. Fylkeskommunen bidro med 102 mill. til fylkesveier og 46 mill. i forskottering til Rv 360 ved Notodden (Hjuksevelta), mens staten investerte 96 mill. til innfartsveien til Kragerø. Til drift og vedlikehold av fylkesveier ble det brukt 63.8 mill.

Statens vegvesen la fram mulighetsstudier både for Rv36/E134 og for "Veipakke Grenland". Brukerfinansiering er en vesentlig del av grunnlaget for disse planene. Det ble brukt 2,4 mill. av regionale utviklingsmidler til bredband.

En del av det forholdsvis store investeringsbeløpet for fylkesveier er en ekstra innsats på 100 mill. kroner som fylkeskommunen har vedtatt å bruke til investeringer i perioden 2006-09. I tillegg kommer en fylkeskommunal andel på 20 mill. kroner til ombygging av Svineroivegen i Tinn i et spleiselag med kommunen og grunneiere. Arbeidet her begynner i 2008. Det gjør også arbeidet på Rv 360 ved Hjuksevelta. Innfartsveien til Kragerø (Rv38) skal være ferdig høsten 2008.

Brukerfinansiering må til

For de to store prosjektene Rv36/E134 og "Veipakke Grenland" vil realiseringen være avhengig av brukerfinan-

Foto: Jan Fredrik Vonje

Anleggsbas Finn Cato Torgersen viser fram den ferdige GS-veien og den nyasfalterte Luksefjellveien i Skien. Anlegget har kostet 12,8 mill. kroner og var ferdig høsten 2007.

siering. I det første prosjektet ønsker kommunene slik finansiering, på noen strekninger på Rv36 og E134 opptil 100 prosent. Eventuell oppretting av bompengeselskap vil bli avklart i 2008. Samarbeidet i Grenland om areal og transport videreføres også. Den største oppgaven dette året vil være å få viktige samferdselsprosjekter med i NTP 2010-19.

Slutt på BTV-samarbeid

BTV-forsøket ble avsluttet ved utgangen av året. Det har vært et omfattende samarbeid om samferdselstiltak, og det er en utfordring for fylkeskommunen å ta tilbake arbeidsoppgaver. Arbeidet med å avklare videre samarbeid og rutiner med Statens vegvesen og Vestviken Kollektivtrafikk er satt i gang.

Eidangertunnelen utsatt igjen

Bygging av ny jernbaneparsell mellom Eidanger og Larvik er i forslaget til NTP 2010-19 skjøvet ut i tid. Fram til stortingsbehandlingen av NTP i 2008 må det arbeides for å framskynde anleggsstarten. I et kort perspektiv vil en arbeide for å begrense bruken av buss istedenfor tog på strekningen Larvik-Skien. På jernbanekonferansen i Sandefjord i februar ble det enighet om framtidig utvikling av Vestfoldbanen fra Drammen til Skien. Dette danner grunnlaget for videre samarbeid mellom de berørte partene. Bratsbergbanen er lovet statlig støtte fram til juni 2009, og videre drift etter dette er uavklart. NSB har i samarbeid med Vestviken kollektivtrafikk laget en markedsføringsplan for banen fram dette tidspunktet.

Investerer for nær 100 mill. i 2008-09

Fylkespolitikkerne vedtok i 2007 planer for investeringer i fylkesveier på 92 mill. kroner i 2008-9. I denne perioden brukes en stor del av de 100 ekstra-millionene som ble vedtatt i 2006.

Det største prosjektet i perioden er fylkesvei H-109 gjennom Drangedal og Nome. På anleggene ved Gongekleiv, Åsland-Gonge, Sætre Åsland og Nås-Drangedal skal det brukes i alt 20,2 mill. kroner. Andre store utbedringsprosjekter er H-106 Strengen-Kilen (9,5 mill.), H-304

Drangedal-Spjotsodd (8,9 mill.) og H-756 Mårem-Steinsbøle (8,1 mill.)

Andre prosjekter

Arbeid på H-304 Drangedal grense - Spjotsodd kom i gang i 2007. Det blir fullført i 2008 og får en total kostnad på 22 mill. Et annet stort anlegg er Fv 1 Langangen-Oklungen-Moheim. Arbeidet her startet i 2007 og avsluttes i 2009. Prislappen er 12,5 mill. Ny jernbaneundergang ved Gvarv ble ferdig i november 2007, og kostet 7,85 mill. kroner. Flere andre mindre anlegg blir ferdige i 2008.

Statlig pengedryss over festivaler – rekord i utsmykkingsprosjekter

Foto: Telemarkssavisa

Felespilleren og musikkpedagogen Johannes Sundsvaen fra Sauherad fikk Telemark fylkeskommunes kulturpris 2007. Her er hovedutvalgsleder for kultur og identitet, Anja Kristin Hjelseth (t.v.) og fylkesordfører Gunn Marit Helgesen sammen med prisvinneren.

menter med til sammen 8.500 besøkende og 600 lokale aktører. Når perioden med bruk av regionale utviklingsmidler er over i 2008 vil det bli en utfordring å gå over til ordinær drift.

Rekord for utsmykking

I løpet av 2007 er det til sammen 12 kommuner som har vedtatt reglement for kunstnerisk utsmykking. Stor aktivitet på byggefronten har resultert i 30 prosjekter med integrert kunstnerisk utsmykking. Kunstprosjektene har en kostnadsramme på 18,5 mill kroner. 21 av kunstnerne i Telemark er tildelt oppdrag.

Færre utlån - flere nettbesøk

Fylkesbiblioteket/Telemarksbiblioteket hadde i rapportåret 32.800 utlån fra bibliotek og bokbuss, - 6.000 færre enn i 2006. Bibliotekets nettsider hadde derimot en økning i antall besøk på 72 prosent fra året før.

Fylkesbiblioteket har arbeidet med to større prosjekter: Ett om telemarksforfattere som ble avsluttet i 2007, og ett om Telemarkskanalen for skoleelever som vil bli avsluttet i 2008. Et tredje prosjekt, Kulturnett BTV, ble offisielt åpnet våren 2007 som et samarbeid mellom de tre fylkesbibliotekene og som en del av www.kulturnett.no

I 2007 opplevde vi et statlig pengedryss over festival-Telemark, og i tillegg gikk de fleste festivalene med overskudd. Det foregikk en stortstilt utbygging av idrettsanlegg, og planlegging av flere kulturbygg. Dette året ble også idrettstinget arrangert i Skien, med Telemark Idrettskrets, Skien kommune og Telemark fylkeskommune som vertskap.

og Gullbring i Bø. Oppfølgingsarbeidet krever omfattende fylkeskommunal medvirkning.

Bygdespel, myter og sagn

Sogelandet er paraplyorganisasjonen rundt kultur- og reiselivssatsinga i Vest-Telemark og Tinn. I løpet av sommerseongen ble det gjennomført 20 arrange-

I samarbeid med kommuner og idrettslag ble det fremmet 145 godkjente søknader for idrettsanlegg og tildeling av statlige spillemidler. Det ble tildelt 30,3 mill kroner til 52 anlegg.

Store planer for kulturbygg

Det arbeides aktivt med regionale kultur- og museumsbygg til nærmere 1 milliard kroner. Ved utgangen av 2007 er det fremmet fem søknader fra Telemark for videre behandling i Kulturdepartementet. Det gjelder Porsgrunn kulturhus, Bok- og blueshus på Notodden, museumsbygg Vest-Telemark museum, museumsbygg Telemark museum i Skien, ombygging/utvidelse av Norsk Industrierbeidermuseum på Rjukan og rehabilitering av Vinje kulturhus. I tillegg jobbes det aktivt med prosjekter for Teater Ibsen, Ibsenhuset i Skien

Lokale festivaler får fast statstilskudd

I 2007 ga Kulturdepartementet Notodden Internasjonale Bluesfestival status som knutepunktfestival. Samtidig fikk Grenlands Friteater med Porsgrunn Internasjonale Teaterfestival tilsvarende statlig tilskuddsordning. Det betyr forutsigbare, årlige tilskudd som gir et solid økonomisk grunnlag.

Avtalen med staten betyr at fylkeskommunen og kommunene må legge mer i potten. For fylkeskommunen betyr det 1 mill. ekstra. Bluesfestivalen får nå i alt 2,5 mill. i året, mens Grenland Friteater får 6,6 mill. Fritea-

teret har i praksis også fått status som et nasjonalt senter for fri scenekunst.

Flere får støtte i 2008

I tillegg til de to nevnte fikk også Haukelifestivalen og Grenland Internasjonale Brassfestival vedtak i Norsk Kulturråd om støtte fra og med 2008. Fra før av ligger Telemarksfestivalen i Bø og "Viser ved kanalen" inne med årlige tilskudd på til sammen drøyt 1 mill. Ytterligere økning i statlig støtte er avhengig av økt kommunal og regional støtte.

Byggeboom gir arkeologiske funn – fullført fredningsplan for Tinfos

Høy byggeaktivitet i 2007 har ført til mange nye arkeologiske funn, bl.a. flere nye steinalderboplasser ved Hydrostranda og Voldsfjorden. En har også funnet de første spor av hus fra bronsealderen (ca. 1000 f.Kr.) i Telemark. Et stort plan- og registreringsarbeid for Tinfos-området på Notodden er avsluttet. Fredningsforslaget behandles nå av Riksantikvaren.

Foto: Øyvind Bergestig

Fylkeskommunen søkte staten om ca. 9 mill. kroner til restaurering av freda bygninger, og fikk 3 mill. Av dette var 0,5 mill. øremerket kystkultur og 0,6 mill. til brannsikring av freda og verneverdige bygninger. Fylkeskommunen har gått sammen med Riksantikvaren i et prosjekt hvor alle freda bygninger i Telemark skal tilstandsregistreres. Det vil gi en oppdatert oversikt over vedlikeholdsbehovet i årene framover. Fylkeskommunen har også bidratt med delfinansiering og faglig oppfølging på flere restaureringsprosjekter, bl.a. Lille Ulefos, og videre deltatt i arbeidet med opprusting av Norsk Industrierarbeidermuseum på Vemork.

Unike helleristninger

Det er planlagt langsiktige tiltak for å bevare de unike helleristningene som ble funnet på Ås og Hoppestad i Skien kom-

Kulturminnevernet avsluttet i 2007 et stort plan- og registreringsarbeid for Tinfos-området på Notodden. Verneplanen omfatter de gamle industribygningene og hele boligområdet rundt, og behandles nå av Riksantikvaren.

mune. Tiltak settes i gang i 2008. Det fokuseres også på hellemaleriene i fylket. Telemark er det fylket i Norge som har flest hellemalier fra steinalder og bronsealder. I alt er det snakk om fem lokaliteter, hovedsaklig i Vest- og Midt-Telemark. Hellemaleriene er i dårlig stand, og derfor bidrar fylkeskommunen i et prosjekt for å sikre slike hellemalier for fremtiden. I 2007 har kulturminne-

vernet fullført et prosjekt med å digitalisere og tilgjengeliggjøre Normannsslepe- ne, - de gamle ferdselsveiene over Hardangervidda.

Det er satt i gang et prosjekt for å publisere de funnene som er gjort i forbindelse med arkeologiske registreringer. I 2008 skal det også startes et tilstandsregistreringsprosjekt for arkeologiske kulturminner.

Byjubileer og kreativ stedsutvikling ga styrket identitet

2007 var året for byjubileum i hver ende av indstriaksen. Porsgrunn feiret 200 år og Rjukan 100 år som by. Kreativ byutvikling har ført til styrket identitet og flere gode resultater på opprusting av byrom.

Stedsans-arrangementene i Porsgrunn er ferdig evaluert med tanke på metode og effekt. I Tinn er planene for solspeil blitt mer konkretisert, bl.a. med en studietur til en solspeilby i Italia. Krossen i Rauland har blitt rustet opp som sentrum i fjellbygda, og venter på siste etappe med plassen i Rauland sentrum som skal fullføres når Raulandshuset kommer litt lenger i utbyggingen. "Grøne Seljord og sogene" er

godt i gang, med mulighet for Seljordsormen å bli med i internasjonalt selskap med "Monsters of Europe".

Internasjonal lysfestival

Prosjektet "Kunnskapsfronten" på Notodden er basert på stedsutvikling og flerbruk, med videregående skole, Bok- og blueshus, næringspark, kulturskole og kollektivknutepunkt. De kobler seg også opp mot internasjonale prosjekter, og arbeider for å få "Vinterlys Telemark" som en internasjonal lysfestival fra 2009. Kreativ stedsutvikling i BTV-regi ble videreført gjennom flere arrangementer. I mai sto småsamfunn i fokus på et seminar på Rødberg og i november

var det samling på Kosterøya i Skien med tema "byforvandling". Det var også flere temadager, bl.a. i Lunde om "Grøne rammer, grønne rom", i Porsgrunn om barn og unges deltagelse i plansaker og i byjubileet og i Porsgrunn om universell utforming. Der ble det oppfordret til å fjerne 100 hindringer i Telemark.

Kragerø fikk tettstedprisen

Under Filosofifestivalen i mai fikk Kragerø kommune fylkeskommunens tettstedpris 2006. Bakgrunnen for tildelingen er arbeidet med Jens Lauersøns plass, promenaden langs sjøen og Blindtarmen, og grøntområdet og båt-havna på Gunnarsholmen.

Vertskap for Nordsjøkommisjonen – fylkeskommunen døråpner i Kina

Foto: Jan Fredrik Vinje

Et kinesisk TV-team besøkte Telemark i mai, og intervjuet bl.a. fylkesordfører Gunn Marit Helgesen. Presentasjonen kunne sees av 60 mill. kinesere i Hubei-provinsen, og var en forberedelse til Norway-Hubei Week. T.v. i bildet Johan Tiedemann Johansen, tolk under opptakene.

grunn. BTVs mål om å få ungdom på dagsordenen ble nådd, og 4 års ledelse i AERs ungdomskomite ble avsluttet.

Seminarer og kommunesamarbeid

Seminarvirksomhet er en viktig del av det internasjonale arbeidet. I 2007 ble det holdt to seminarer. Det første var i Tønsberg 26.-27. mars med temaet "Nye muligheter i et internasjonalt perspektiv". Målgruppene var kommunene og små og mellomstore bedrifter i BTV-regionen. 7. desember var det seminar i Skien for skoleledere og lærere i BTV, og temaet her var EUs nye utdanningsprogrammer. I alt var det over 150 deltagere på seminarerne.

Annet internasjonalt samarbeid

Representanter fra Telemark deltok på sluttkonferansen for Inland Waterways of Europe-prosjektet i Liverpool 22.-23. november. Seminarerne fokuserte på temaet "Rekreasjon på vannveiene i framtiden", og dreide seg bl.a. om markedsføring, forvaltning og utvikling. Interreg-prosjektet North Sea Rural ble også avsluttet i 2007. BTV har deltatt i dette med tre delprosjekter i Tinn/Rjukan, i kommunene langs Numedalslågen og i Sigdal.

Det internasjonale arbeidet i 2007 har foregått i BTV-regi, med Telemark fylkeskommune i spissen. De tre viktigste strategiske områdene har vært kommunesamarbeid, ungdomstiltak og møteplasser. Fra 1.1.2008 opphører BTV-samarbeidet også på dette området. I 2007 har det vært betydelig fokus på samarbeidet med Hubei-provinsen i Kina, med Norway-Hubei Week i juni som høydepunkt. Telemark har også hatt sekretærfunksjonen for Nordsjøkommisjonen.

(BSSSC). Rundt 40 internasjonalt interesserte ungdommer fra 8 Østlandsfylker har deltatt i forberedelseskonferanser til de internasjonale samlingene. Det ble gjennomført et prosjekt om bedring av helsesøstertjenestene i vide-regående skoler (Vestfold) og et seminar om bærekraftig utvikling i Pors-

Rundt 500 deltagere fra 8 land møttes på Brunstad konferansesenter i Stokke 20.-22. juni. Konferansen kombinerte Nordsjøkommisjonens årlige generalforsamling med lanseringen av EUs nye Interreg-program for Nordsjø-området. Fylkesordfører Gunn Marit Helgesen er president i kommisjonen. Det ble arrangert en rekke studieturer og utflukter, - en flott sjanse til å vise fram regionen til våre internasjonale gjester.

Satsing på ungdom

Vestfold har ledet ungdomssatsingen i BTV, som har vært konsentrert om to europeiske arenaer. Disse er Assembly of European Regions (AER) og Baltic Sea States Subregional Cooperation

Norway-Hubei Week - innfallsport til Kina

Norway-Hubei Week var et forretnings- og kulturarrangement i Wuhan i Hubei-provinsen 25.-27.juni. Målet var å styrke samarbeidet mellom Norge, særlig Telemark, og Kina. En stor delegasjon fra Telemark var til stede med fylkesordfører Gunn Marit Helgesen i spissen.

Arrangementet var et ledd i vennskapsavtaler mellom Telemark og Hubei, og intensjonen var å styrke felles interesser for forretningsmessig og kulturelt samarbeid. Blant de 27 norske deltakerne var Vekst i Grenland, Green Partner, Porsgrunn Steering, Høgskolen i Telemark,

Telemarkreiser og Sydhavsreiser. Den norske ambassadøren i Shanghai skrøt av arrangementet.

Fornøyde med resultatet

Det ble holdt tema-seminarer om miljø og fornybar energi, helse, telekommunikasjoner, shipping og offshore. Alle deltagerne var fornøyde med resultatet. Arrangementet bidro til nettverksbygging mellom kinesiske og norske deltakere, og det er planlagt flere konkrete framstøt i kjøvannet av Norway-Hubei week. Arrangementet fikk stor pressedeckning, og sju TV-programmer laget i Norge ble vist i beste sendetid.

Fylkeskommunale foretak – store investeringer og vedlikeholdsbehov

TFK Eiendom og Telemarkskanalen er organisert som heleide fylkeskommunale foretak med eget styre og egen daglig leder. Telemarkskanalen FKF ble opprettet 1.1.2007. Telemarkkonsertar AS er et heleid fylkeskommunalt aksjeselskap som formidler og produserer profesjonelle kunst og musikkforestillinger til offentlig publikum, institusjoner, skoler og barnehager. Fylkeskommunen har også eierinteresser i en del andre virksomheter (se oversikt under).

Foto: Hege Schjøth Øverås

Telemarkskanalen er fortsatt en populær turistattraksjon. Her er passasjerbåten "Telemarken" ved Vrangfoss sluser.

Telemarkskanalen

2007 var det første året med en ny organisasjonsform. Det har vært arbeidet med å styrke økonomien, bl.a. ved å vinne forståelse for at store deler av kanalens drift og vedlikehold også er et nasjonalt ansvar. Begrunnelsen er bl.a. kraftproduksjon og flomberedskap. Det er arbeidet med å videreutvikle kanalen som reiselivsprodukt i samarbeid med andre aktører. I dette ligger bl.a. prosjektet "Telemarkskanalen - en regionalpark i Norge".

Driftsmessige utfordringer

Sommeren 2007 bød på store driftsmessige utfordringer, med helt eller delvis stengt kanal som følge av flom. Flommen avdekket ytterligere behov for vedlikehold på porter og sluseanlegg. Dette blir gjennomført i samsvar med langtidsplanen 2007-2014. Besøkstallene viser, til tross for driftsproblemene, at kanalen er populær, med et registrert besøkstall på 95.000 samlet på land og på båtene. I 2006 var besøkstallet 104.000.

Aksjer og andeler

Ved utgangen av 2007 hadde fylkeskommunen aksjer og andeler for 24,8 mill. kroner, bl.a. i disse virksomhetene (tall i mill. kr.):

KLP - egenkapitalinnskudd	12,6
Vestviken Kollektivtrafikk	5,0
Telem. interkom. næringsfond	3,9
BTV Invest	2,3
Raulandsakademiet AS	0,3
Telemark kommunerevisjon	0,3
Skien-Dalen skipsselskap	0,2

TFK Eiendom

Foretaket skal i følge vedtektene "...forvalte Telemark fylkeskommunes bygninger og grunneiendommer, og herunder forestå de oppgaver og utøve de plikter som lover, forskrifter og andre offentlige bestemmelser setter til eierskapet..."

Hjalmar Johansen ferdigstilt

Det største prosjektet for TFK Eiendom i 2007 var Hjalmar Johansen videregående skole. Etter to års byggetid ble skolen tatt i bruk i desember. Byggebudsjettet er på 172,9 mill. kroner. Det nye laboratorient for kjemi/prosess-utdanningen ved Porsgrunn videregående ble tatt i bruk i januar.

Noen prosjekter ble planlagt og delvis igangsatt i 2007. De viktigste av disse er ny gymsal ved Skogmo vgs. og nytt storfe fjøs ved Sjøve vgs.

Manglende vedlikehold

Det er en klart negativ trend i teknisk standard på TFKs eiendomsportefølje. Flere og flere større vedlikeholdstiltak står ugjort, og den bygningsmessige strukturen følger ikke den pedagogiske utviklingen. Den totale økonomien for TFK setter en ramme, men det er likevel mye som kan forbedres.

Nøkkeltall

TFK Eiendom

Omsetning 2007:	21,4 mill.
Ansatte:	6 (5,5 still.)
Eiendomsportefølje:	168.000 kvm
Skog og tomtareal:	1,5 mill. kvm
Forsikr.sum eiendom:	2,3 mrd.
Forsikr.premier totalt:	1,96 mill.
Kjøp av energi til TFK:	19 mill. kWh
Styreleder:	Kristian Espeland.

Telemarkskanalen

Omsetning 2007:	12,5 mill
Ansatte:	6 (+ 34 sesongansatte)
Antall fritidsbåter:	765
Passasjerer rute+charter:	36.500
Eiendomsportefølje:	
- Over 70 bygg	
- 109 bruksnr. i 6 kommuner	
Styreleder:	Bror Yngve Rahm

Telemarkkonsertar AS

Omsetning 2007:	10,4 mill
Ansatte:	5
Antall forestillinger:	2.230
Antall ulike produksjoner:	ca. 120
Antall utøvere:	200
Antall publikum:	ca. 160.000
Styreleder:	Anja Kristin Hjelseth

Regnskapet i pluss – kraftig økning i lånegjelda

Foto: Jan Fredrik Vinje

Den nye Hjalmar Johansen videregående skole på Moflata ble tatt i bruk i desember. Skolen har kostet nærmere 180 mill. kroner og har plass til rundt 450 elever.

Telemark fylkeskommune hadde i 2007 et netto driftsresultat på 8,6 mill. kroner og et regnskapsmessig overskudd (mindreforbruk) på 21,8 mill. Det ble brukt 1.508 mill. på drift og 214,6 mill. på investeringer. Investeringene har økt med ca. 15 mill., mens driftsregnskapet har økt med nesten 100 mill. kroner.

Hovedårsakene til det regnskapsmessige overskuddet er økt momsrefusjon og interne fondsavsetninger. Fylkeskommunen betalte 63,6 mill. i renter og avdrag på lån i 2007. Norges bank satte opp renta hele sju ganger, men på grunn av fjorårets store overskudd og ledige lånemidler i banken har fylkeskommunen også hatt større renteinntekter enn tidligere år.

Investeringer og lån

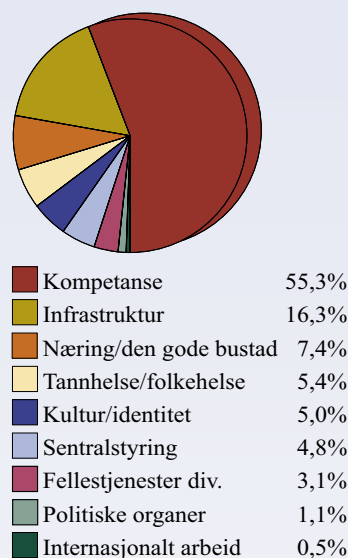
Investeringsregnskapet viser at det til sammen er brukt 214,6 mill. kroner i 2007.

95 prosent av investeringene ble lånefinansiert. Investeringer innen fylkesveier, videregående skoler, tannhelse og IT utgjorde størstedelen av aktiviteten. Lånegjelden økte fra 835 mill. ved utgangen av 2006 til 1.038 mill. ved utgangen av 2007. Økningen er større enn vedtatt i årsbudsjettet på grunn av tidligere års utsettelse av låneopptak. Lånegjelden pr. innbygger utgjorde ved utgangen av året 6.228 kroner, mot 5.028 året før.

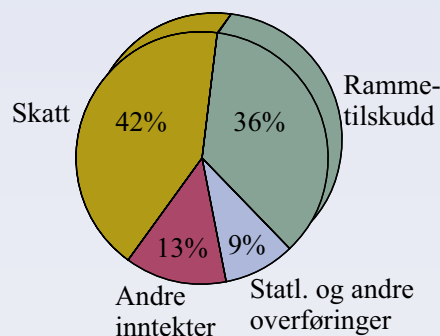
Inntekter

Fylkeskommunens frie inntekter består i hovedsak av skatt og statlig rammetilskudd. Rammetilskuddet har hatt en realvekst de siste årene som følge av økt elevtall i gruppen 16–18 år, og var i 2007 på 491,3 mill. kroner. Dette var 12 mill. kroner lavere enn budsjettet på grunn av svakere befolkningsutvikling i Telemark enn landet forøvrig. Skatteinngangen i 2007 var 13 mill. kroner lavere enn budsjettet. Svikten i skatteinngangen ble i stor grad kompensert av økt inntektsutjevning, slik at samlet mindreinntekt på skatt ble på omlag 2,5 mill. kroner.

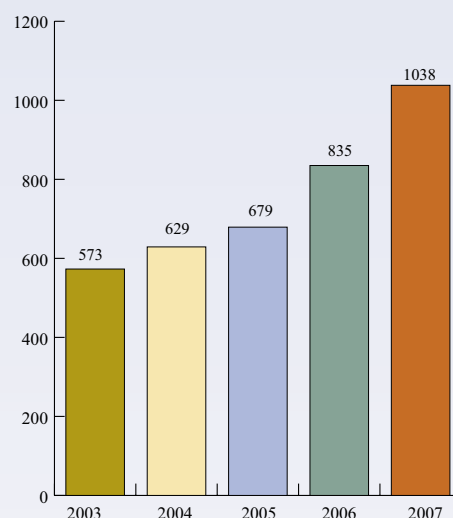
Fordeling av brutto driftsutgifter på sektorene i 2007

Fordeling av driftsinntekter i 2007

Fylkeskommunens lånegjeld 2003-2007 (mill. kr.)

Fylkeskommunens økonomi i tall

Tabellen nedenfor gir hovedoversikten for driftsregnskapet 2004-2007. Linje 14 viser at netto driftsresultat i 2007 var positivt med 13,6 mill. kroner.

Driftsregnskap

	Regnskap 2007	Budsjett 2007	Avvik	Regnskap 2006	Regnskap 2005	Regnskap 2004
1 Rammetilskudd fra staten m.v.	537 549	534 968	-3 761	486 606	445 521	488 310
2 Fylkesskatt	637 627	650 944	13 317	649 443	597 815	526 730
3 Andre inntekter	332 765	236 220	-96 545	340 920	331 721	296 061
4 Sum driftsinntekter	1 507 941	1 422 132	-86 989	1 476 969	1 375 057	1 311 001
5 Lønnsutgifter	567 631	585 463	17 832	535 056	510 389	501 698
6 Andre driftsutgifter	930 868	861 953	-73 432	915 505	885 426	801 478
7 Sum driftsutgifter	1 498 099	1 447 416	-55 600	1 398 896	1 348 790	1 303 176
8 Brutto driftsresultat	9 841	-25 284	-31 389	78 073	26 267	7 825
9 Renteinntekter	-10 764	-1 946	8 818	-3 976	-3 194	-2 757
10 Renteutgifter	36 630	30 780	-5 850	20 598	20 839	17 191
11 Avdrag på innlån (utgift)	26 991	26 961	-30	24 690	22 347	18 131
12 Mottatte avdrag på utlån (inntekt)	0	0	0	0	0	0
13 Sum renter og avdrag	52 857	55 795	2 938	41 312	39 992	32 565
Motpost avskrivninger	56 580	56 630	50	51 665	47 025	44 653
14 Netto driftsresultat	13 564	-24 449	-34 277	88 426	33 300	19 913
Anvendelse av netto driftsresultat						
15 Finansiering av utg. i kapitalregnskap	5 172	5 678	506	8 339	12 265	12 383
16 Netto bruk av avsetninger	-15 399	-30 127	-11 844	-3 514	11 295	7 530
17 Ikke disponert netto driftsresultat						
18 Årets over-/underskudd	23 791	-	-22 939	83 601	9 740	-

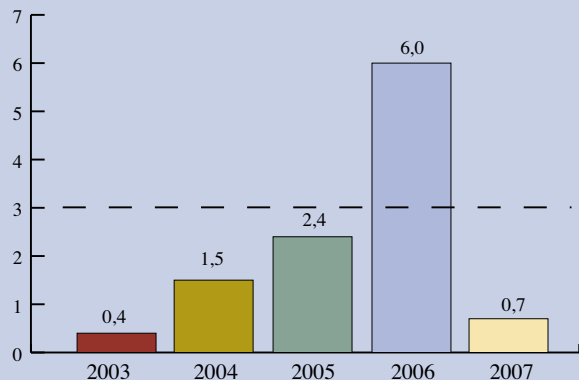
Skatt og rammetilskudd inntektsutjevning 2007 (2006)

Skatt og rammetilskudd er fylkeskommunens hovedinntektskilder. (Tall for 2006 i parentes)

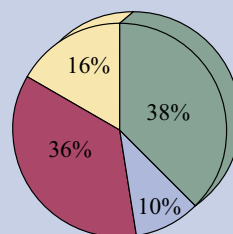
	Rammetilskudd	Samlet skatt
Budsjett	535,0 (477,5)	650,9 (620,1)
Regnskap	537,5 (486,6)	637,6 (649,4)
Merinnt./mindreinnt.	2,5 (9,1)	-13,3 (29,3)

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene

Minstenivå for sunn økonomi er definert som 3%.

Driftsutgifter 2005-2007

Gruppert etter Kostra-art

	2007	2006	2005
Lønnsutgifter	567,6	535,1	510,1
Sosiale utgifter	146,7	136,5	141,9
Kjøp varer og tjenester	542,1	498,1	473,7
Øvrige utgifter	246,6	177,5	175,6
Sum dr.utg u/avskrivninger	1503,0	1347,2	1301,8

Investeringer 2005-2007

	mill. kroner		
Område	2007	2006	2005
Politikk og adm.	0,2	4,1	0,0
Videreg. oppl.	128,4	149,2	100,5
Tannhelse	12,9	6,9	3,7
Kultur	0	0,0	1,7
Infrastruktur	65,1	36,8	19,5
Felles	8	11,9	8,8
I alt	214,6	208,9	134,2

Økonomi

Tall i millioner kroner der annet ikke er spesifisert

	2007	2006
Sum dr.inntekter	1.508	1.477
Sum dr.utgifter	1.498	1.347
Netto driftsresultat	13,6	88,4
Renter og avdrag	63,6	45,1
Finansinntekter	10,8	4,0
Regnsk. overskudd	23,8	83,6
Investeringer	214,6	208,9
Langsiktig gjeld	1.038	835,5
Gjeld pr. innbygger (kr)	6.228	5.028

Opplæring

Investeringer:

Netto dr.utgifter	718,5	626,3
Antall skoler	13 (+ Fagskolen)	
Elever pr. 1. oktober	6.316	6.157
Kostnad pr. elevplass	94.000	88.000
Kapasitetsutnyttelse (%)	97,3	95,0
Nye lærekontrakter	740	681

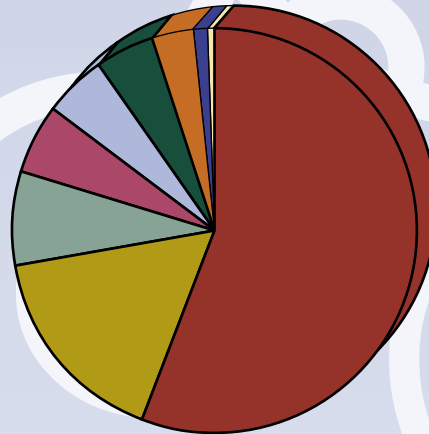
Næringsutvikling

Næringsutvikling (KRD)	60,3	75,1
Andre næringsformål	6,2	6,9
Nasj./internasj. samarb.	3,1	5,6

Fakta om Telemark

Folketall 31.12.2007:	166.731
Areal:	15.315 km ²
Dyrka mark:	2%
Skog:	33%
Fjell, hei og vann:	65%
Høyeste punkt:	
Gaustatoppen 1883 m o.h.	
Telemarksvassdraget:	
3. største i landet i vassføring	
5. lengste (244 km)	
Nr. 1 i kraftproduksjon	
(12 TWh - 35 kraftstasjoner)	

Sektorvis fordeling av brutto drifts-kostnader 2007 (mill. kr.)

Kompetanse	850,0
Infrastruktur	251,0
Næring/den gode bustad	109,6
Tannhelse/folkehelse	83,1
Kultur/identitet	79,3
Sentralstyring	73,7
Fellestjenester, pensjon	63,6
Politiske organer	17,4
Internasjonalt arbeid	7,4
Sum driftskostnader	1.535,1

Infrastruktur/samferdsel

	2007	2006
Investeringer (fylkesv.)	102,0	31,2
Netto driftsutgifter	245,0	222,3
Derav:		
Fylkesveier	63,8	64,1
Koll.transport/skoleskyss	154,1	153,2
Transp. funksjonsh.	5,0	4,8

Kultur/identitet

Fylkeskomm. del:	29,3	24,1
Statlige tilskudd:	39,0	44,8
Ialt:	68,3	68,9

Tannhelse

Netto driftsutgifter:	50,7	48,7
-----------------------	------	------

Folkehelse

Netto driftsutgifter	1,9	1,0
----------------------	-----	-----

Telemarkskanalen

Rutebåtene (pass.)	31.000	34.500
Småbåter (Skien sluse)	825	935

Ansatte

	2007	2006
Fast ansatte i fylkesk..:	1.544	1.506
Antall årsverk:	1.368	1.330

De ansatte i fylkeskommunen fordeler seg slik på sektorene

	Antall	% 07	% 06
Skolesektoren	1.233	80,0	80,0
Administrasjon	136	8,8	9,2
Tannhelse	125	8,1	8,3
Andre	50	3,2	2,5

Kjønnsfordeling (%):

Kvinner:	55,3	54,0
Menn:	44,7	46,0
Gjennomsnittsalder:	49 år	
Turnover:	8,2	5,3
(sluttet eller pensjonert i 2007)		

Fravær (%)

Hele fylkeskommunen:	5,8	6,2
Skolene:	5,9	6,4
Tannhelse:	4,6	5,0
Administrasjon:	6,3	6,3

Telemark fylkeskommune 2007

Tekst og idé:

Info-gruppa

Layout, sats og trykk:

Erik Tanche Nilssen AS, Skien

Opplag: 3.800

Redaksjonen avsluttet 8.3.2008

Flere eks. av rapporten kan bestilles på tlf. 35 58 42 00

Kontakt Telemark

fylkeskommune

Besøksadresse:

Fylkesbakken 6, Skien

Postadresse:

Fylkeshuset, 3706 Skien

Sentralbord: 35 58 42 00

E-post: post@t-fk.no

Internett: www.telemark.no